

ZAKON
O ZAGOTAVLJANJU SREDSTEV ZA INVESTICIJE V SLOVENSKI VOJSKI
V LETIH 2021 DO 2026

I. UVOD

1 OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM ZAKONA

Financiranje in izvajanje ključnih projektov opremljanja Slovenske vojske je bilo v obdobju od leta 1994 do leta 2015 sistemsko urejeno z dvema posebnima zakonoma, in sicer Zakonom o zagotavljanju sredstev za uresničevanje temeljnih razvojnih programov obrambnih sil Republike Slovenije v obdobju 1994-2007 (Uradni list RS, št. 13/94, 42/00 – obvezna razlaga in 97/01) ter Zakonom o izvajanju temeljnih razvojnih programov Slovenske vojske v letih 2008 do 2015 (Uradni list RS, št. 114/06). Čeprav sta bila oba zakona po vsebini bistveno različna, pa je bilo obema skupno, da so bile ključne rešitve obeh zakonov predvsem:

- zagotavljanje sredstev v načrtovanem obsegu in po načrtovani dinamiki za vzpostavljane ključnih vojaških zmogljivosti v navedenem obdobju, potrebnih za sodelovanje v sistemu kolektivne obrambe oziroma izvajanje drugih nalog Slovenske vojske, določenih z zakonom;
- temeljna podlaga za izvajanje temeljnih razvojnih programov Slovenske vojske so bili splošni dolgoročni program razvoja in opremljanja Slovenske vojske ter srednjeročni obrambni programi;
- zagotavljanje možnosti postopnega večletnega vzpostavljanja posameznih ključnih zmogljivosti tako, da usklajeno potekajo nabave oborožitvenih sistemov in vojaške opreme, zagotavljanje kadrov, njihovo izobraževanje in usposabljanje, razvoj in zagotavljanje drugih pogojev potrebnih za celovito upravljanje z bojnimi sistemi v skladu s standardi in zahtevami zavezništva;
- pri uresničevanju najpomembnejših temeljnih razvojnih programov je bila zagotovljena možnost sklepanja večletnih pogodb o zagotovitvi zmogljivosti ne glede na vsakokratne proračune oziroma zakone za njihovo izvrševanje, pri čemer je bilo zagotovljeno približno enakomerno obremenjevanje posameznega proračunskega leta s sredstvi za temeljne razvojne programe;
- glede izvajanja ključnih projektov opremljanja Slovenske vojske je Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) letno poročala Državnemu zboru Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Državni zbor), s čemer je bil biti zagotovljen ustrezen nadzor Državnega zbora nad izvajanjem zakona.

Izvajanje temeljnih razvojnih programov v obdobju 1994–2007 je potekalo s temeljnim ciljem načrtnega razvoja in zagotavljanja pomembnih oborožitvenih oziroma bojnih sistemov, potrebnih za učinkovito izvajanje vojaške obrambe. Ne glede na to se je izvajanje temeljnih razvojnih programov prilagajalo tudi aktualnim varnostnim razmeram v regiji in širše, pa tudi procesom, s katerimi se je uresničevalo strateške cilje države v obdobju po osamosvojitvi (vključitev v Severnoatlantske integracije).

Z letnim načrtovanjem izvajanja temeljnih razvojnih programov, ki je v pristojnosti vlade, se je zagotavljalo potrebno prilagajanje izvajanja programov in projektov varnostnim razmeram, spremembam v procesu preoblikovanja Slovenske vojske ter doseganju povezljivosti in integracije v okviru Nata. Z letnimi poročili o izvajanju Zakona o zagotavljanju sredstev za realizacijo temeljnih razvojnih programov obrambnih sil Republike Slovenije v obdobju 1994–2007 je vlada obveščala Državni zbor o poteku programov in zagotovila ustrezen nadzor nad izvajanjem tega zakona. Na podlagi navedenega zakona so bili nabavljeni ključni oborožitveni sistemi, ki so v operativni uporabi v Slovenski vojski še danes kot npr. LKOV 6X6 Valuk, LKOV 4x4 HMMWVE, letala in helikopterji, komunikacijska sredstva, logistična oprema, manevrska bolnišnica ROLE-2, radarji, nova pehotna oborožitev, protiolepna sredstva, sredstva RKBO, izgrajena je bila tudi pripadajoča infrastruktura ipd.

V letu 2006 je Državni zbor sprejel Zakon o izvajanju temeljnih razvojnih programov Slovenske vojske v letih 2008 do 2015, katerega cilj je bil zagotavljanje kontinuitete nabave zahtevnih bojnih sistemov, ki se vzpostavljajo več let in ki jih je določala Resolucija o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske (Uradni list RS, št. 89/04 in 99/10 – ReDPROSV25) in srednjeročni obrambni programi za njegovo izvedbo. Navedeni zakon je določal, da najpomembnejše oziroma prednostne naloge izvajanja v posameznem letu določi vlada. V letne načrte izvajanja temeljnih razvojnih programov so se vključevali projekti, s katerimi se je zagotavljalo ključne operativne zmogljivosti Slovenske vojske v daljšem časovnem obdobju, zlasti tiste, ki so bile dogovorjene v okviru zavezništva kot obveznost države. V navedenem zakonu je bilo tudi opredeljeno, da morajo biti za vse pogodbe, ki se sklepajo po tem zakonu, praviloma dogovorjene tudi protidobave blaga ali storitev, v skladu s smernicami, ki jih določa vlada.

Z navedenim zakonom je bil določen obseg sredstev, v višini 710 milijonov eurov za obdobje osmih let, pri čemer je bil določen letni limit sredstev namenjenih za izvajanje zakona, ki ni smel presegati 105 milijonov eurov. Za razliko od predhodnega zakona so bila finančna sredstva za doseganje ključnih vojaških zmogljivosti izkazana kot sestavni del proračuna Republike Slovenije, naveden zakon pa je omogočal prevzemanje obveznosti za celotno obdobje zakona in s tem sklepanje večletnih pogodb. Dejanska realizacija ob koncu veljavnosti navedenega zakona pa je znašala le 121.843.600,96 eurov. V okviru tega zakona sta bila v celoti izvedena dva programa (lahka kolesna oklepna vozila RKBO in Radarji dolgega dosega) in eden delno (SKOV 8x8), tako da so bile z zakonom načrtovane zmogljivosti dosežene le v manjši meri. Navedeno je imelo pomembne posledice na opremljanje in modernizacijo Slovenske vojske ter vzpostavljane načrtovanih zmogljivosti tako za nacionalne potrebe, kot tudi za izpolnjevanje obveznosti v okviru zavezništva.

Zaradi varčevalnih ukrepov in s tem zmanjševanja sredstev, namenjenih Slovenski vojski, je bila zadnja pogodba podpisana leta 2008. Po tem letu so se izvrševale že sklenjene pogodbe, novih projektov pa ni bilo, čeprav je bila veljavnost navedenega zakona opredeljena do leta 2015. Ministrstvo za obrambo v letu 2015 ni predlagalo podaljšanja veljavnosti Zakona o izvajanju temeljnih razvojnih programov Slovenske vojske v letih 2008 do 2015 predvsem zaradi tega, ker so bila v času finančne krize praktično ustavljene vse investicije v opremljanje in posodobitev Slovenske vojske ter je bilo treba prioriteto zagotavljati sredstva za redno delovanje le-te.

Zastoj in zmanjševanje pripravljenosti Slovenske vojske je sprožila finančna in gospodarska kriza, ko je obrambni resor nesorazmerno delil usodo stabilizacije javnih financ v Republiki Sloveniji, ko so obrambni izdatki po letu 2010 padli iz 1,61 % BDP na 0,93 % BDP v letu 2015. Delež investicijskih sredstev namenjen opremljanju in modernizaciji Slovenske vojske se je po letu 2010 bistveno zniževal in dosegel dno leta 2014, ko je bilo za investicije namenjeno le 1,34% finančnega načrta Slovenske vojske oziroma nominalno 3.554.848 eurov. V naslednjih letih se je delež investicij sicer začel počasi povečevati in je leta 2019 znašal 9,56 % finančnega načrta Slovenske vojske oziroma 39.580.164 eurov. Po trenutno veljavnem proračunu naj bi ta delež v letu 2020 znašal 6,35% in v letu 2021 12,83 %, kar je še vedno le dobra polovica sredstev, ki bi jih po kriterijih (20%) bilo treba nameniti za investicije. Dosedanja rast investicijskih sredstev za potrebe Slovenske vojske ne zagotavlja potrebnega razvojnega preskoka in modernizacije Slovenske vojske, ki bi omogočala izgradnjo zmogljivosti opredeljenih v dolgoročnih razvojnih programih Slovenske vojske in sprejetih obveznostih Republike Slovenije v okviru zavezništva.

Odsotnost potrebnih razvojnih sredstev se odraža v stanju Slovenske vojske, ki je od leta 2013 ocenjena z nezadostno oceno za delovanja v krizi ali vojni. Strateški pregled obrambe 2016 je izpostavil zastoj v razvoju obrambnega sistema Republike Slovenije, ki ne dosega potrebne ravni sposobnosti za spoprijemanje s prihodnjimi grožnjami in tveganji nacionalne varnosti, ne zmore uresničiti vseh dodeljenih ciljev in nalog ter vzpostaviti vseh nujnih obrambnih zmogljivosti države. V okviru Strateškega pregleda obrambe 2016 je bilo izpostavljeno, da Republika Slovenija potrebuje Slovensko vojsko, ki bo sposobna obraniti državo, sodelovati pri zagotavljanju varnosti države in državljanov ter pri zagotavljanju ali vzpostavljanju miru v svetu.

Nabave ključnih oborožitvenih sistemov in oblikovanje zmogljivosti Slovenske vojske so opredeljene s strateškimi dolgoročnimi in srednjeročnimi razvojnimi dokumenti na področju nacionalne varnosti.

Državni zbor je septembra 2019 sprejel novo Resolucijo o strategiji nacionalne varnosti (Uradni list RS št. 59/19; v nadaljnjem besedilu: ReSNV-2), v kateri je med drugim opredeljeno, da se po desetletjih popuščanja napetosti v mednarodnem okolju le- te znova povečujejo. Preprečevanje in odzivanje na vojaške grožnje bo temeljilo na ustrezni ravni nacionalnih obrambnih zmogljivosti in aktivnemu sodelovanju v kolektivnih ukrepih odvratanja. Opredeljeno je tudi, da bo Republika Slovenija razvijala zmogljivosti ob upoštevanju enotnega nabora sil pri razvoju zmogljivosti, da bo zagotovila ustrezen obseg obrambnih virov ter da bo obseg in strukturo obrambnega sistema prilagodila dolgoročnim varnostnim, demografskim in tehnološkim trendom.

Skladno z 82. členom Zakona o obrambi (Uradni list RS št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo in 95/15) Državni zbor sprejema dolgoročne programe razvoja in opremljanja Slovenske vojske. Trenutno veljavna Resolucija o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske do leta 2025 (Uradni list RS št. 99/10; v nadaljnjem besedilu: ReSDPROSV25) med drugim opredeljuje predviden razvoj Slovenske vojske do leta 2025, raven ambicij za delovanje, dolgoročne cilje, kadrovske in finančne obrambne vire, strukturo, zmogljivosti ter projekte modernizacije Slovenske vojske. ReSDPROSV25 opredeljuje, da se prek srednjeročnih obrambnih programov, ki se praviloma izdelujejo vsaki dve leti za 10-letno obdobje, izvaja usmerjevalno-razvojni namen resolucije. Sredi leta 2020 bo pripravljen nov predlog Resolucije o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske do leta 2035 (ReSDPROSV35).

Vlada je aprila 2018 sprejela Srednjeročni obrambni program 2018-2023 (v nadaljnjem besedilu: SOPR 2018-2023), ki določa cilje in najpomembnejše usmeritve delovanja in razvoja obrambnega sistema ter prednostna področja razvoja obrambnih zmogljivosti v obdobju do leta 2023. Slednji temelji na srednjeročni finančni projekciji, ki upošteva ocene okrevanja gospodarske aktivnosti v Republiki Sloveniji in posledično rast BDP ter tudi izzive države pri konsolidaciji javnofinančnega primanjkljaja in uravnoteženju prihodkov ter odhodkov državnega proračuna. SOPR 2018-2023 je podlaga za proračunsko načrtovanje Ministrstva za obrambo, vključno s Slovensko vojsko. Z vključevanjem ciljev zmogljivosti Nata 2017 za Republiko Slovenijo in projektov izvedbenega načrta PESCO zagotavlja povezavo med nacionalnim obrambnim planiranjem in obrambnim planiranjem v Natu in Evropski uniji ter s tem izpolnjevanje sprejetih obveznosti do obeh organizacij. Do konca leta 2020 bo sprejet nov Srednjeročni obrambni program za obdobje 2021 – 2026.

Vlada se je januarja 2020 seznanila z Belo knjigo o obrambi Republike Slovenije, ki ponovno izpostavlja dolgoletne prioritete razvoja Slovenske vojske.

Republika Slovenija v okviru članstva v Natu sodeluje v procesu Natovega obrambnega planiranja (angl. NDPP – NATO Defence Planning Process), ki temelji na štiriletnem ciklu sprejemanja političnih usmeritev, porazdeljevanja zahtevanih zmogljivosti med posamezne zaveznice ter na pregledu doseganja ciljev ter izpolnjevanja sprejetih zavez. Obrambni ministri Nata potrdijo cilje zmogljivosti vsake zaveznice in s tem se Republika Slovenija zaveže k njihovi vzpostavitvi. Obstoječi cilji zmogljivosti Nata za Republiko Slovenijo 2017 zajema obdobje do leta 2036. Z vidika obrambnih virov sta najbolj zahtevna cilja zmogljivosti vzpostavitev dveh srednjih bataljonskih bojnih skupin, ki sta bili kot nacionalni prioriteta opredeljeni tudi v Strateškem pregledu obrambe iz leta 2016, vzpostavitev prve pa se je načrtovala že leta 2010 v okviru preteklih nacionalnih in zavezniških planskih ciklov. Poleg obeh srednjih bataljonskih bojnih skupin cilji zmogljivosti za Republiko Slovenijo 2017 vključujejo tudi širok nabor drugih zmogljivosti v različnih stopnjah pripravljenosti, kot so specialne sile, obveščevalno-izvidniške zmogljivosti, medicinske zmogljivosti, helikopterske zmogljivosti, zmogljivosti JRKBO, zmogljivosti zračne obrambe, zmogljivosti posredne ognjene podpore ter logistične zmogljivosti.

Ob pregledu zmogljivosti Republike Slovenije z zavezništvom Nata in uresničevanja zavez Republike Slovenije, ki je del širšega procesa obrambnega načrtovanja je bilo v januarju 2020 s strani ekspertne skupine zavezništva opozorjeno, da je nezadovoljivo stanje pripravljenosti Slovenske vojske posledica dolgotrajne finančne podhranjenosti Slovenske vojske, saj Republika Slovenija med zaveznicami namenja enega najmanjših deležev BDP

za obrambo. Trenutno stanje obrambnih zmogljivosti je posledica večletnega razvojnega zastoja, saj je delež izdatkov, ki jih Republika Slovenija namenja za modernizacijo Slovenske vojske bistveno prenizek. Ob tem je treba izpostaviti, da se je Slovenija z vstopom v Nato zavezala k Washingtonski pogodbi, katere 3. člen od vseh članic zahteva, da razvijajo obrambne zmogljivosti za lastno obrambo, ki je temelj za združevanje v kolektivno obrambo.

Dodatno jamstvo tem prizadevanjem je Slovenija potrdila z valižansko zavezo leta 2014, po kateri vse članice svoje obrambne izdatke približujejo vsaj 2% BDP, od česar se 20% nameni investicijam v opremo. Obrambni izdatki se od leta 2016 sicer nominalno povečujejo, vendar pa se trend ni skladal s širšim razumevanjem mednarodno dogovorjene Valižanske zveze, na kar se je Republika Slovenijo stalno opozarjalo na bilateralni in multilateralni ravni.

Vsa zgoraj navedena dejstva narekujejo potrebo po pripravi zakona, s katerim se bo na sistemski ravni zagotovilo finančna sredstva v načrtovanem obsegu in po načrtovani dinamiki za vzpostavljanje najpomembnejših vojaških zmogljivosti Slovenske vojske, s čimer bi se začela postopno izboljševati pripravljenost Slovenske vojske za izvajanje njenih nalog. Poleg nacionalnih zmogljivosti bi sredstva Republiki Sloveniji omogočila tudi postopno izpolnjevanja obveznosti, ki jih je prevzela s podpisom Severnoatlantske pogodbe ter bi na ta način začela postopoma prevzemati pričakovan sorazmeren del odgovornosti za zagotavljanje varnosti v sistemu kolektivne obrambe.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE

2.1 Cilji

Temeljni cilj predloga Zakona o zagotavljanju sredstev za investicije v Slovenski vojski v letih 2021 do 2026, je zagotavljanje finančnih sredstev v načrtovanem obsegu in po načrtovani dinamiki za vzpostavljanje ključnih vojaških zmogljivosti v navedenem obdobju, za izvajanje nalog Slovenske vojske ter za sodelovanje v sistemu kolektivne obrambe. Republika Slovenija na ta način prevzema tudi sorazmeren del odgovornosti za zagotavljanje nacionalne varnosti v sistemu kolektivne obrambe.

2.2 Načela

Predlog Zakona o zagotavljanju sredstev za investicije v Slovenski vojski v letih 2021 do 2026 temelji na naslednjih načelih:

- temeljne podlage za izvajanje investicij v Slovenski vojski so splošni dolgoročni program razvoja in opremljanja Slovenske vojske ter srednjeročni obrambni programi za njegovo izvedbo;
- zakon mora zagotavljati sredstva in možnost postopnega večletnega vzpostavljanja posameznih ključnih sistemov tako, da usklajeno potekajo nabave oborožitvenih sistemov in vojaške opreme, zagotavljanje kadrov, njihovo izobraževanje in usposabljanje, razvoj in zagotavljanje drugih pogojev potrebnih za celovito upravljanje z bojnimi sistemi v skladu s standardi in zahtevami zavezništva;
- pri uresničevanju najpomembnejših investicij mora biti zagotovljena možnost sklepanja večletnih pogodb za zagotovitev zmogljivosti, pri čemer mora biti zagotovljeno približno enakomerno obremenjevanje posameznega proračunskega leta s sredstvi za vzpostavljanje najpomembnejših vojaških zmogljivosti;

- zakon mora omogočiti možnost prilagajanja izvajanja investicij spremembam varnostnih razmer in razvojnih programov ter prioritet v Natu in Evropski uniji, zato je treba uveljaviti pristojnosti vlade, da določa letne načrte najpomembnejših investicij v Slovenski vojski v letih 2021 do 2026;
- uresničevanje Zakona o zagotavljanju sredstev za investicije v Slovenski vojski v letih 2021 do 2026 mora biti pregledno in z letnim poročanjem vlade Državnemu zboru mora biti zagotovljen ustrezen nadzor Državnega zbora nad izvajanjem tega zakona

2.3 Poglavitne rešitve

Poglavitne rešitve, s katerimi se bo uresničil temeljni cilj Zakona o zagotavljanju sredstev za investicije v Slovenski vojski v letih 2021 do 2026 in uveljavilo našeta načela so:

- z zakonom se bo zagotavljalo sredstva za izvajanje najpomembnejših investicij v Slovenski vojski v letih 2021 do 2026, ki pomenijo vzpostavljanje in zagotavljanje ključnih vojaških zmogljivosti določenih po vrsti, obsegu in dinamiki s splošnim dolgoročnim programom razvoja in opremljanja Slovenske vojske in srednjeročnimi obrambnimi programi;
- letni načrt izvajanja investicij bo sprejemala vlada, pri čemer mora biti letni načrt usklajen z Državnim programom razvojnih politik in z Načrtom razvojnih programov;
- z navedenim zakonom se bo uredila poraba sredstev v višini 780 milijonov eurov, pri čemer bo letna poraba v prvih dveh letih (2021, 2022) na ravni 100 milijonov eurov, v nadaljnjih štirih letih pa 145 milijonov eurov letno. Obseg sredstev, ki je določen na letni ravni je lahko v posameznih letih tudi višji za znesek, ki ga zaradi objektivnih okoliščin ne bo mogoče realizirati v preteklih letih, vendar ne sme biti višji od 160 milijonov eurov letno;
- zakon bo omogočal, da se pri zagotavljanju oborožitvenih sistemov in vojaške opreme sklepajo večletne pogodbe, s katerimi se prevzemajo obveznosti tudi za daljše obdobje kot se sprejema letni proračun Republike Slovenije, pri čemer pa obveznosti prevzete za posamezno leto ne morejo presegati s tem zakonom določenih letnih omejitev;
- pri večletnih pogodbah se bo izvajanje investicij izkazovalo v skladu z izvajanjem plačil v posameznem letu. Izvajanje investicij se bo knjigovodsko izkazovalo tako, da bo razvidno tudi katera oborožitev, vojaška oprema oziroma druga sredstva so bila financirana s sredstvi na podlagi Zakona o zagotavljanju sredstev za investicije v Slovenski vojski v letih 2021 do 2026;
- oborožitveni sistemi in vojaška oprema, ki se bo nabavljala v okviru tega zakona bo morala izpolnjevati standarde, ki veljajo v Nato oziroma bo morala biti zagotovljena njena povezljivost s sistemi in opremo, ki se uporablja v Nato. Ti standardi oziroma zahteve se smiselno uporabljajo tudi pri zagotavljanju potrebne infrastrukture in drugih pogojev, potrebnih za vzpostavitev načrtovanih vojaških zmogljivosti;
- določena je obveznost Ministrstva za obrambo, da zagotavlja ustrezno obveščanje gospodarskih subjektov v obrambnem sektorju v Republiki Sloveniji o investicijah v

Slovenski vojski, ki se v posameznem letu določijo z letnim načrtom, ki ga sprejme vlada. Takšen način obveščanja bo gospodarskim subjektom omogočil boljše predvidevanje tržnega razvoja ter morebitno sodelovanje v investicijskih projektih in naročilih;

- za zagotavljanje učinkovitega nadzora nad izvajanjem Zakona o zagotavljanju sredstev za investicije v Slovenski vojski v letih 2021 do 2026 je določeno, da vlada enkrat letno poroča Državnemu zboru o izvajanju zakona, najkasneje do konca meseca maja za preteklo leto.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA SREDSTVA

Z Zakonom o zagotavljanju sredstev za investicije v Slovenski vojski v letih 2021 do 2026, se ureja poraba sredstev v višini 780 milijonov eurov za investicije v Slovenski vojski. Letna poraba sredstev je določena v prvih dveh letih (2021, 2022) na ravni 100 milijonov eurov, v nadaljnjih štirih letih pa na ravni 145 milijonov evrov letno. Sredstva po tem zakonu se bodo zagotavljala z rednimi letnimi proračuni v letih 2021 do 2026, in sicer v finančnem načrtu Ministrstva za obrambo.

4 NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG TEGA ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Finančna sredstva za investicije v Slovenski vojski za leto 2021 so zagotovljena delno, preostanek potrebnih sredstev do višine, določene s predlogom tega zakona, bo treba zagotoviti z rebalansom proračuna za leto 2021 in proračuni za obdobje 2022 - 2026 na način kot predvideva zakon.

5 PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOST PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Predlog tega zakona ni predmet prilagajanja slovenske pravne ureditve pravu Evropske unije. Članice Evropske unije in tudi članice Nata imajo različno urejen način zagotavljanja finančnih sredstev za pomembnejše večletne programe obrambnih sil v okviru svojega proračuna.

BELGIJA

Obrambne investicije ureja Zakon o vojaškem programiranju iz leta 2017, ki ureja investicije v večje naložbe (glavno opremo) v obdobju od 2016 do 2030. V času veljavnosti tega zakona so bodoče vlade zavezane, da izpolnjujejo obveznosti v skladu z navedenim zakonom.

Sredstva za plačilo navedenih obveznosti je treba vsako leto zagotoviti s proračunom, o katerem se glasuje enkrat letno. Plačilo obveznosti se razdeli na več let. Poleg navedenega

zakona morajo upoštevati tudi zakonodajo o javnih naročilih, ki temelji na evropskih direktivah 2009/81/ES z dne 13. julija 2009 ali 2014/24/ES z dne 26. februarja 2014.

Poleg večjih investicij obrambni sektor vlaga tudi v drobno opremo in infrastrukturo. Te investicije so vključene v letne investicijske načrte, ki jih potrdi minister za obrambo in so vključene v proračun. Pogodbe so sklenjene le enkrat letno. Izjemoma so nekatere pogodbe sklenjene za več let, vendar so v tem primeru naslednja leta pogojena z obroki.

ŠPANIJA

V Španiji obstajata dva Zakona o javnih naročilih, in sicer za splošne pogodbe in za obrambni sektor, ki priznava posebne značilnosti obrambnih pogodb in določa daljši časovni okvir (7 let) večletnih okvirnih sporazumov. Če pogodba presega največje dovoljeno obdobje, ki ga določa zakon, je potrebna odločitev vlade. Izvajanje večletnih pogodb kontrolirajo organi notranjega nadzora Ministrstva za obrambo.

MADŽARSKA

Po Zakonu o javnih finančah parlament sprejme Zakon o državnem proračunu Madžarske za enoletno obdobje v preteklem letu. Eno izmed poglavij zakona je finančni načrt Ministrstva za obrambo. Zakon o državnem proračunu Madžarske določa finančni okvir za obrambne investicijske projekte. Obenem so obrambni investicijski projekti navedeni tudi v desetletnem dolgoročnem načrtu Ministrstva za obrambo in njegovem dvoletnem kratkoročnem načrtu, ki temelji na njem. Dolgoročni načrt odobri minister za obrambo in se posodobi vsaka 4 leta.

Kakor zahteva zakon, je vsaka obveznost v višini 5 milijard HUF ali več predmet predhodne odobritve vlade. Večletne obveznosti se lahko prevzamejo za do 50 odstotkov začetnih proračunskih sredstev, odobrenih za tekoče proračunsko leto. Upoštevati morajo odobren dolgoročni načrt, ki vključuje predmet projekta, časovni okvir pogodbe in razpoložljivi proračun.

V skladu z direktivo Evropske unije časovni okvir večletnih pogodb ne sme presegati 7 let, razen v izjemnih okoliščinah, ki so določene z upoštevanjem pričakovane življenjske dobe dobavljenih artiklov, naprav ali sistemov in tehničnih težav, ki jih lahko povzroči sprememba dobavitelja. V takih izjemnih okoliščinah morajo naročniki zagotoviti ustrezno utemeljitev. Predpisi so sprejeti v skladu z Zakonom o javnih naročilih za obrambo.

HRVAŠKA

Nimajo posebne zakonodaje za obrambne investicijske projekte, ki se urejajo enako kot vse druge večletne investicije. Večletne pogodbe ureja Zakon o proračunu in Zakon o izvrševanju državnega proračuna Republike Hrvaške. Proračun za obrambne investicijske projekte se sprejme za tri leta, za eno proračunsko leto in dve projekcijski leti.

Če večletna obveznost temelji na Zakonu o javnih naročilih, je najdaljše trajanje obveznosti 7 let, v izjemnih in upravičenih primerih je lahko tudi daljše. Predlog za večletno pogodbo obrambnega ministrstva obravnava Obrambni svet in Parlamentarni obrambni odbor, potrdi ga vlada.

LITVA

Po Zakonu o javnih naročilih je mogoče podpisati pogodbe za tri leta. V Zakonu o javnih naročilih za področje obrambe in varnosti ni omejitev za sklenitev pogodbe. Ministrstvo za obrambo dolgoročno načrtuje izdatke za oborožitev in vojaško opremo za 10 let.

Proračun Ministrstva za obrambo je razdeljen na strukturne skupine odhodkov. Glavni del dodeljenih sredstev je namenjen za (1) državne kapitalske investicijske projekte - nabava glavne in druge opreme ter gradnje; (2) izdatke za oborožitev in vojaško opremo; (3) vojaške zaloge; (4) odhodke za obratovanje in vzdrževanje in (5) osebje in drugo.

Državna kapitalska investicija pomeni državna sredstva, dodeljena za ustanovitev, nakup ali povečanje vrednosti materialnih in neopredmetenih sredstev državnih in občinskih institucij, javnih agencij in podjetij ter drugih gospodarskih subjektov. Glavna področja državnih kapitalskih investicij so javni subjekti kot so: javna uprava, državna obramba, zdravje, socialna in javna varnost, varstvo okolja, javni red, izobraževanje, kultura, kmetijstvo, promet in komunikacije ter druga področja. Javni subjekti pripravljajo osnutke investicijskih projektov. Nadzorni organi izbirajo investicijske projekte, predlagane za izvajanje v določenem letu. Nato se predlogi predložijo Ministrstvu za finance, ki pripravi program javnih investicij. Program je pripravljen vsaj za tri leta in potrjen skupaj z Zakonom o odobritvi finančnih kazalnikov državnega in občinskih proračunov.

NEMČIJA

Pri načrtovanju večletnih investicijskih projektov se razlikuje med infrastrukturnimi in oborožitvenimi projekti. Obe vrsti projektov sta predmet lastnih postopkov.

Projekti se načrtujejo in izvajajo za največ 15 letno obdobje. Vsak projekt mora biti utemeljen posebej. Iz vidika proračuna se ti projekti načrtujejo za 5 let (prvo leto: izvrševanje proračuna; drugo leto: priprava proračuna za naslednja leta; 3. do 5. leto: leta načrtovanja) glede na Zakon o proračunu.

Pred sklepanjem večletnih pogodb načeloma nimajo omejitev. Proračun za infrastrukturo ni predmet odobritev, povezanih s projekti. Prednostne so pogodbene obveznosti. Načrtovanje splošnega proračuna za infrastrukturo za obdobje 5 let je predmet letno določenih toleranc v zvezi s čezmernim načrtovanjem (za zmanjšanje tveganj). Večletne obveznosti se lahko sprejmejo za 5 let zaradi obdobja načrtovanja splošnega proračuna za infrastrukturo.

Politična raven (parlament) odloča samo o finančnem obsegu predlaganega proračuna, ne pa o posameznih projektih. Soglasje za vključitev infrastrukturnih projektov v proračunsko postavko podata Ministrstvo za obrambo in Ministrstvo za finance. Nimajo stalnega poročanja na politični ravni (parlament). Poročila pripravijo na zahtevo političnih strank in članov parlamenta. Analiza gradbenih projektov se izvaja na ravni Ministrstva za obrambo.

AVSTRIJA

V avstrijski zvezni upravi dodelijo proračunska sredstva na podlagi dveh zveznih zakonov. Zvezni Zakon o finančnem okvirju določi proračunska sredstva za posamezna zvezna

ministrstva za obdobje štirih let. To so samo skupne proračunske številke, medtem ko zvezni Zakon o financah določi sredstva za konkretne namene bolj podrobno.

Glede omejitev pred sklenitvijo večletnih pogodb je treba opozoriti, da je v skladu s proračunskimi določbami odvisno od namena projekta. Če so določeni zneski preseženi (na primer milijon evrov) je nujno vključeno Zvezno ministrstvo za finance (BMF). Šele po odobritvi projekta s strani BMF se lahko začnejo konkretni izvedbeni koraki (na primer javni razpis). Poleg tega je za projekte izrednega finančnega pomena določen projektni cilji in glavni učinki projekta v določenih fazah.

Nimajo ločene zakonodaje za večletne investicijske projekte. Pomembne investicijske odločitve na področju oborožitve sprejme zvezna vlada. Praviloma je treba doseči dogovor zlasti z BMF v zvezi z glavnimi učinki projekta.

Za projekte na področju orožja veljajo isti zakonski predpisi kot za druge nabave. Vendar pa posebne določbe za naročilo orožja temeljijo na evropskem pravu.

Poleg postopkov notranje kontrole (npr. notranja revizija), zunanji nadzor izvaja predvsem Računsko sodišče in po potrebi neposredno prek Državnega sveta z interpelacijskim zakonom.

6 PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave:

Zakon nima posledic v postopkih oziroma poslovanju javne uprave.

b) Pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov

Zakon nima posledic pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic na okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike

Zakon nima posledic na okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike.

6.3 Presoja posledic na gospodarstvo

Izvajanje investicij po tem zakonu bo imelo pozitivne učinke na slovensko obrambno industrijo, saj ji bo omogočeno sodelovanje v investicijskih projektih in v postopkih naročil.

6.4 Presoja posledic na socialnem področju

Zakon nima posledic na socialnem področju.

6.5 Presoja posledic na dokumente razvojnega načrtovanja

Zakon nima posledic na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic na drugih področjih

Zakon nima posledic na drugih področjih.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa

a) Predstavitev sprejetega zakona

Zakon bo po sprejetju predstavljen javnosti ter preko Grozda obrambne industrije Slovenije, g.i.z., tudi gospodarskim subjektom, zainteresiranim za sodelovanje pri dobavah.

b) Spremljanje prejetega predpisa

Vlada Republike Slovenije bo o izvajanju zakona letno poročala Državnemu zboru.

6.8 Druge pomembne okoliščine, povezane z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

/

6.9 Podatek o zunanjem strokovnjaku oziroma pravni osebi, ki je sodelovala pri pripravi predloga zakona (osebno ime in naziv fizične osebe ali firma in naslov pravne osebe)

Pri pripravi zakona niso sodelovali zunanji strokovnjaki.

6.10 Znesek plačila, ki ga je oseba iz prejšnje alineje v ta namen prejela

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI ZAKONA

Osnutek Zakona o zagotavljanju sredstev za investicije v Slovenski vojski v letih 2021 do 2026 je bil dne 11. junija 2020 javno objavljen javno objavljen na portalu E-demokracija in na spletnih straneh Ministrstva za obrambo.

8 NAVEDBA KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- Mag. Matej Tonin, minister za obrambo,
- Uroš Lampret, državni sekretar,
- Uroš Korošec, v.d. generalnega direktorja Direktorata za logistiko,
- Igor Nered, sekretar, Kabinet ministra.

II. BESEDILO ČLENOV

ZAKON O ZAGOTAVLJANJU SREDSTEV ZA INVESTICIJE V SLOVENSKI VOJSKI V LETIH 2021 DO 2026

1. člen (namen zakona)

S tem zakonom se ureja zagotavljanje sredstev za izvajanje najpomembnejših investicij v Slovenski vojski v letih 2021 do 2026 (v nadaljnjem besedilu: investicije), določenih s splošnim dolgoročnim programom razvoja in opremljanja Slovenske vojske in srednjeročnimi obrambnimi programi za njegovo izvedbo.

2. člen (zagotavljanje sredstev)

(1) Za izvajanje investicij iz prejšnjega člena bo Republika Slovenija zagotovila v proračunu Republike Slovenije skupno 780 milijonov eurov.

(2) Finančna sredstva za izvajanje investicij po tem zakonu se v letih 2021 in 2022 zagotovijo v višini 100 milijonov eurov za vsako leto, v letih 2023 pa do vključno 2026 pa v višini 145 milijonov eurov za vsako leto na posebni proračunski postavki pri Ministrstvu za obrambo.

(3) Ne glede na določbo iz prejšnjega odstavka tega člena, je letni znesek zagotovljenih finančnih sredstev lahko tudi višji za znesek, ki ga ni bilo mogoče realizirati v preteklih letih, pri čemer letni obseg porabe finančnih sredstev ne sme presegati 160 milijonov eurov, skupni znesek porabe finančnih sredstev v letih 2021 do 2026 pa ne sme preseči zneska iz prvega odstavka tega člena.

3. člen (letni načrt)

(1) Investicije iz 1. člena tega zakona se v posameznem letu določijo z letnim načrtom, ki ga sprejme Vlada Republike Slovenije na podlagi splošnega dolgoročnega programa razvoja in opremljanja Slovenske vojske ter srednjeročnih obrambnih programov. V letni načrt izvajanja investicij se vključijo projekti, s katerimi

se zagotavljajo operativne zmogljivosti Slovenske vojske v daljšem časovnem obdobju, pri čemer se upošteva zlasti vrsto zmogljivosti in roke, dogovorjene za njihovo vzpostavitev v okviru Nata. Pri določitvi teh projektov se poleg nabav oborožitvenih sistemov, vojaške opreme in drugih sredstev, upoštevajo tudi kadrovske, logistične, infrastrukturne in druge potrebe.

(2) Letni načrt iz prejšnjega odstavka mora biti usklajen z Državnim programom razvojnih politik ter Načrtom razvojnih programov, kot jih določa zakon, ki ureja javne finance.

(3) Oborožitveni sistemi, vojaška oprema in druga sredstva vključno z infrastrukturo iz prvega odstavka tega člena, morajo izpolnjevati standarde oziroma merila, določena v Nato oziroma mora biti povezljiva s temi standardi ali merili.

4. člen (prevzemanje obveznosti)

Ministrstvo za obrambo za izvajanje investicij v skladu s tem zakonom lahko sklepa pogodbe, s katerimi prevzema obveznosti za celotno obdobje veljavnosti tega zakona.

5. člen (evidenca sredstev)

Ministrstvo za obrambo mora zagotoviti ločeno evidenco oborožitvenih sistemov, vojaške opreme in drugih sredstev, vključno z infrastrukturo, za katero se zagotavljajo finančna sredstva s tem zakonom.

6. člen (vključevanje gospodarskih subjektov)

Ministrstvo za obrambo mora gospodarskim subjektom s sedežem v Republiki Sloveniji enkrat letno, v okviru Grozda obrambne industrije Slovenije, g. i. z., organizirati predstavitev investicij, določenih z letnim načrtom iz 3. člena tega zakona.

7. člen (poročanje)

Vlada Republike Slovenije enkrat letno poroča Državnemu zboru Republike Slovenije o izvajanju tega zakona, najkasneje do konca meseca maja za preteklo leto.

KONČNA DOLOČBA

8. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.
Ljubljana,
EVA 2020-1911-0008

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

S predlogom tega zakona se ureja zagotavljanje sredstev za izvajanje najpomembnejših investicij v Slovenski vojski v letih 2021 do 2026, ki so določene s splošnim dolgoročnim programom razvoja in opremljanja Slovenske vojske in srednjeročnimi obrambnimi programi za njegovo izvedbo.

Trenutno veljavna Resolucija o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske do leta 2025 (Uradni list RS, št. 99/10), kot najvišji razvojno-usmerjevalni dokument, ki ga je sprejel Državni zbor med drugim določa vizijo razvoja, raven ambicij, dolgoročne cilje in prioritete razvoja ter modernizacijo Slovenske vojske v obdobju do leta 2025. V tem okviru so v podpoglavju 9.1 Vojaška oborožitev in oprema določeni ključni bojni sistemi in vojaška oprema, ki bo nabavljena za potrebe izvajanja nalog Slovenske vojske.

V skladu s sistemom obrambnega planiranja, ki se uporablja v Nato, so v splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske upoštevani tudi cilji zmogljivosti, ki jih je Republika Slovenija kot članica Nata prevzela v okviru sorazmerne delitve bremen v zavezništvu.

Uresničevanje splošnega dolgoročnega programa razvoja in opremljanja Slovenske vojske se zagotavlja s srednjeročnimi obrambnimi programi, in sicer s trenutno veljavnim Srednjeročnim obrambnim programom Republike Slovenije 2018-2023, ki ga je sprejela vlada, št. 80300-3/2018/3 z dne 19. 4. 2018. Srednjeročni obrambni program podrobno razdeljuje razvojne cilje, kadrovske, finančne in materialne vire ter razvoj zmogljivosti. V tem okviru so podrobno opredeljeni tudi najpomembnejši programi opremljanja z oborožitvenimi sistemi in vojaško opremo ter izgradnje in posodobitve infrastrukture. Naslednji srednjeročni obrambni program bo pripravljen za obdobje od 2021 do 2026.

K 2. členu

Za izvajanje investicij v Slovenski vojski se s predlogom zakona določa, da bo Republika Slovenije za ta namen v proračunih v obdobju od 2021 do 2026 zagotovila skupaj 780 milijonov eurov. V prvih dveh letih izvajanja zakona (2021 in 2022) bo za vsako leto zagotovljeno 100 milijonov eurov za vsako proračunsko leto, za obdobje 2023 do 2026 pa 145 milijonov eurov za vsako leto in sicer na posebni proračunski postavki v finančnem načrtu Ministrstva za obrambo. Navedena dinamika je prilagojena postopni rasti obrambnega proračuna ter predvideni dinamiki priprave posameznih projektov. Celotna višina potrebnih finančnih sredstev temelji na izračunu potrebnih vlaganj v dolgoročen razvoj in opremljanje

Slovenske vojske, zlasti za vzpostavitev najpomembnejših zmogljivosti Slovenske vojske, katerih oblikovanje je bilo po letu 2010 zaradi finančnih omejitev bodisi prekinjeno ali pa v celoti odloženo.

Letni obseg sredstev je lahko v posameznih letih tudi višji za znesek, ki ga zaradi objektivnih okoliščin ne bo mogoče realizirati v preteklih letih, vendar ne sme biti višji od 160 milijonov evrov letno. Na ta način se bo lahko poraba prilagajala morebitnim odstopanjem od povprečne letne porabe finančnih sredstev glede na možnosti uresničevanja posameznih pogodb, dobav in drugih pogojev. Cilj in namen predloga tega zakona je za pomembne obrambne investicije zagotoviti potreben in stabilen del sredstev v proračunih za obdobje 2021 - 2026. Vsebina investicij oziroma zagotavljanje najpomembnejših operativnih zmogljivosti Slovenske vojske, za katere se ureja poraba finančnih sredstev s predlogom tega zakona, zahteva večletne projekte, stabilno in usklajeno financiranje kot tudi načrten razvoj kadrovske in drugih podpornih zmogljivosti.

K 3. členu

Glede na pozitivne izkušnje pri letnem načrtovanju prednostnih nalog za izvajanje temeljnih razvojnih programov v obdobju od 1994 dalje, se tudi v predlogu tega zakona določa, da se prednostne naloge izvajanja investicijskih programov v posameznem letu določijo z letnimi načrti, ki jih sprejema vlada. Na ta način je zagotovljen bolj usklajen razvoj različnih zmogljivosti, povezanih z investicijskimi programi, upoštevajo pa nenazadnje tudi aktualne potrebe in podobno. V letnih načrtih bodo praviloma določeni tisti projekti, s katerimi se zagotavljajo operativne zmogljivosti Slovenske vojske v daljšem časovnem obdobju. Gre predvsem za zmogljivosti, ki pomenijo tudi uresničevanje ciljev sil Nata, tako glede na vrsto, obseg kot tudi dinamiko vzpostavljanja.

Letni načrt izvajanja najpomembnejših investicij mora biti usklajen z Državnim programom razvojnih politik, ki ga v skladu z 9.a členom Zakona o javnih financah sprejme vlada ter vsebinsko opredeljuje in finančno vrednoti prioritete vlade za naslednja štiri leta. Prav tako mora biti letni načrt usklajen z Načrtom razvojnih programov.

Skupni obseg finančnih sredstev za financiranje investicij, ki jih ureja predlog tega zakona za obdobje 2021- 2026, znaša 780 milijonov evrov.

V skladu s sprejetim splošnim dolgoročnim programom razvoja in opremljanja Slovenske vojske in srednjeročnim obrambnim programom so to zlasti nabave glavne opreme na naslednjih področjih:

Vojaško letalstvo

Na področju vojaškega letalstva prvo prioriteto s ciljem realizacije do leta 2026 predstavlja nabava taktičnega transportnega letala in dveh helikopterjev za podporo specialnim silam.

Čeprav si Republika Slovenija strateški zračni transport zagotavlja s sodelovanjem v skupnem projektu Nata (SAC), se s slabšanjem varnostne situacije v svetu, povečevanjem sodelovanja Slovenske vojske v operacijah kriznega odzivanja in s povečevanjem geografske oddaljenosti operacij od Republike Slovenije, povečuje tudi potreba po lastnih zmogljivostih zračnega transporta. Slovenska vojska te zmogljivosti potrebuje za izvajanje omejenega premeščanja sil, redno oskrbo in vzdržljivosti enot Slovenske vojske ter morebitno nujno evakuacijo moštva z območja operacije.

Z namenom izgradnje cilja zmogljivosti SOATU bosta po tem programu do leta 2025 nabavljena dva helikopterja za podporo specialnim silam. Zmogljivost bo namensko organizirana, opremljena in usposobljena za izvajanje nalog podpore specialnih sil. Izgradnja zmogljivosti poteka v okviru večnacionalne pobude skupaj s Hrvaško, Madžarsko in Bolgarijo, skupna usposabljanja potekajo v novo ustanovljenem centru MSAP v Zadru s končnim ciljem formiranja večnacionalne SOATU helikopterske enote. Zmogljivost SOATU skupaj s taktičnimi transportnimi letali predstavlja ključen gradnik zagotavljanje premičnosti specialnih sil in reševanja izoliranega osebja.

Za potrebe delovanja novih taktičnih transportnih letal in helikopterjev SOATU bodo na matičnem letališču Cerklje ob Krki zgrajene dodatne hangarske zmogljivosti. Taktična transportna letala bodo delovala tudi z letališča Brnik, kjer bo na vojaškem delu letališča zgrajen hangar s pripadajočo parkirno ploščadjo. V hangar bo preseljeno tudi letalo Falcon.

Zračne transportne zmogljivosti bodo zagotavljale tudi neposredno podporo pri nudenju pomoči ob naravnih in drugih nesrečah v drugih državah ter zračne prevoze za potrebe drugih državnih organov Republike Slovenije.

Ocena potrebnih sredstev za podprogram vojaško letalstvo je okvirno v višini 128 milijonov eurov.

Bojna vozila

Bojni potencial srednje bataljonske bojne skupine bo temeljil na oklepnih transporterjih srednjega motoriziranega bataljona oboroženih s topi 30mm, s katerimi se bo povečala učinkovitost, ubojnost in natančnost neposredne podpore ter premičnost in preživetje ključnih bojnih enot. Vozila enot bojne podpore in zagotovitve bojnega delovanja tega bataljona pa bodo bazirala na lahkih srednjih kolesnih vozilih 4x4.

S tem programom se načrtuje nabava vozil za opremo enega srednjega motoriziranega bataljona, ki bo tvoril jedro prve srednje bataljonske bojne skupine, ob upoštevanju da bo za vzpostavitev srednje bataljonske bojne skupine potrebno nameniti dodatna sredstva. Opremljanje bataljona je potrebno zaključiti v času trajanja tega zakona. V obdobju do konca 2026 se bo prednostno opremljala prva srednja bataljonska bojna skupina.

Ocena potrebnih sredstev za nabavo vozil 8x8 in 4x4 je okvirno v višini 408 milijonov eurov.

Transportna vozila logistična oprema - medicinska oprema

Za potrebe zagotovitve delovanja srednjega motoriziranega bataljona bodo zagotovljena taktična transportna vozila, logistična oprema za namestitve in bivanje ter medicinska oprema.

Potrebno je nabaviti taktična transportna vozila z ustrezno balistično zaščito.

Za potrebe namestitve in bivanja pripadnikov srednjega motoriziranega bataljona bo zagotovljena logistična oprema in medicinska oprema za potrebe ROLE 1 in ROLE 2.

Ocena potrebnih sredstev za navedeno opremo je okvirno v višini 65 milijonov eurov.

Komunikacijski in informacijski sistemi ter kibernetška obramba

Obstoječi sistemi poveljevanja in kontrole (v nadaljnjem besedilu: KIS), ki jih uporablja Slovenska vojska, so tehnološko zastareli in ne omogočajo storitev in zmožnosti, ki so temelj sodobnega bojevanja, in sicer skupna operativna slika, sporočilni sistemi, identifikacija, navigacija, zaupnost in varnost informacij, vzdržnost, redundančnost, podpora odločitvam in neodvisnost od obstoječe TK infrastrukture.

Vzpostavili bomo varen, dinamičen in premestljiv sistem poveljevanja in kontrole za raven bataljona in višje. Zgrajen bo na podlagi standardov zavezništva in skladno s sprejetimi cilji zmogljivosti. V različnih varnostnih domenah bo omogočal v taktičnem okolju: zavedanje o situaciji na bojišču, prenos informacij, sinhronizacijo orožij, povezovanje različnih rodov, visoko raven kibernetске obrambe in izmenjavo informacij z zavezniki v primeru delovanja v mednarodnem okolju.

Posodobljen bojni radijski sistem, zgrajen na podlagi standardov zavezništva, bo v pogojih elektronskega motenja omogočal varno poveljevanje in kontrolo nad enotami v realnem času, ter skupaj s KIS PINK zavedanje o lastnih in nasprotnikovih silah, nadzor bojnega manevra ter ključne podatke s področja načrtovanja, zračne obrambe, ognjene podpore, obveščevalne zagotovitve, logistične podpore, kadrovske zagotovitve, zdravstvene oskrbe ter radiološke, biološke in kemične obrambe.

Ocena potrebnih sredstev za nabavo navedenih sistemov je okvirno v višini 40 milijonov eurov.

Infrastruktura

Obstoječa infrastruktura, ki jo uporablja Slovenska vojska, je tehnološko zastarela in ne omogoča ustreznih pogojev za delovanje novim tehnološkim sistemom, ki se uvajajo v oborožitev Slovenske vojske. Za zagotovitev primernih pogojev za delovanje bo potrebno ob zagotovitvi novih oborožitvenih sistemih prilagajati tudi vojaško infrastrukturo. Ključno pri tem so ustrezno opremljeni in prilagojeni logistični objekti (garaže, skladišča, delavnice) in infrastruktura za usposabljanje (simulatorji, strelišča, poligoni).

Ocena potrebnih sredstev je okvirno v višini 40 milijonov eurov (ne vključuje pa namestitve pripadnikov Slovenske vojske).

Raketni sistemi

Z načrtno in stroškovno preudarno nabavo bo, skladno z nacionalnimi kriteriji in zahtevami zavezništva za skupno delovanje, vzpostavljena potrebna zaloga protiklepnih raket in raket za zračno obrambo kratkega dosega ali VSHORAD.

Na podlagi omenjenih kriterijev bo izvedena zamenjava trenutnega sistema zračne obrambe, ki je pred iztekom življenjske dobe. Obseg zalog bo določen na podlagi ocen in oblik ogroženosti, pričakovane življenjske dobe obstoječih sistemov, potreb Slovenske vojske, taktično tehničnih značilnosti sistemov ter investicijske dokumentacije. Obstoječi sistem se bo porabil za potrebe usposabljanja in za odprodajo.

Ocena potrebnih sredstev za podprogram rakete je okvirno v višini 65 milijonov eurov.

Pehotno orožje in oprema

Modernizacija pehotne oborožitve bo zagotovljena z dokupom sodobne, lahke pehotne oborožitve, ročnih protioklepni orožij (RPOO), minometov ter optoelektronskih sredstev z možnostjo detekcije ciljev, za opazovanje in namerjanje in delovanja v vseh pogojih. Z nadgradnjo osebnega bojnega sistema v naprednega, se bo zagotovilo vojakom boljše zavedanje o situaciji na bojišču, boljše zaščito in možnost preživetja ter njihovo boljše bojno učinkovitost delovanja na bojišču prihodnosti. Povečana ubojnost in sposobnost preživetja pehote bo povečana z nabavo orožij za protioklepni boj na kratkih razdaljah in z modernizacijo skupinskega orožja za bojno podporo. V okviru zagotavljanja investicij za pehotno orožje in opremo, bo zakon zagotavljal sredstva v primeru menjave ključne osebne opreme vojaka ali osebne oborožitve vojaka, pod pogojem, da gre za uvajanje nove opreme ali oborožitve za delovanje pripadnikov Slovenske vojske.

Ob tem se bo zagotovila še sodobna in ustrezna oborožitev ter oprema za sile za specialno delovanje.

Ocena potrebnih sredstev za podprogram pehotno orožje, oprema vojaka in oprema specialnih sil je okvirno v višini 34 milijonov eurov.

Vsi oborožitveni sistemi, vojaška oprema in druga sredstva ter infrastruktura, za katero se bodo uporabljala sredstva v skladu s predlogom tega zakona, morajo izpolnjevati standarde oziroma merila, določena s strani Nata oziroma morajo biti povezljiva z njimi. Taka zahteva se je z zakonom postavljala tudi za nabavo oborožitve in vojaške opreme v preteklih letih. Vojaške zmogljivosti so namreč usklajene v okviru zavezništva in tako oborožitev kot vojaška oprema ter druga sredstva so standardizirana, tipizirana oziroma zagotovljena je medsebojna kompatibilnost in povezljivost enot in zmogljivosti različnih članic. To velja v celoti tudi za sredstva, proizvedena v Republiki Sloveniji.

K 4. členu

Ministrstvo za obrambo bo lahko, kot izvajalec investicij, za njihovo izvajanje sklepalo pogodbe, s katerimi bo prevzemalo obveznosti za več let. Takšna rešitev je nujna, saj gre pri nabavah vojaške opreme in oborožitve za specifično tržišče. Predvideni dobavni rok zahtevnejših vojaških sistemov je tudi 18 mesecev in več od datuma podpisa pogodbe. Poleg tega so predvidene dobave, zaradi večjih vrednosti projekta ter dinamike proizvodnje, praviloma razdeljene v daljše časovno obdobje (2-3 leta od prve dobave), saj celotne investicije ni mogoče finančno izvesti v enem proračunskem letu. Pri naročilih vojaške opreme gre namreč za specifično opremo, za katero veljajo tudi posebna pravila naročanja, kot jih opredeljuje Direktiva 2009/81/EU oziroma nacionalni Zakon o javnem naročanju na področju obrambe in varnosti (Uradni list RS, št. 90/12, 90/14-ZDU-1 in 52/16).

K 5 .členu

Ministrstvo za obrambo mora zagotoviti ločeno evidenco oborožitvenih sistemov, vojaške opreme in drugih sredstev ter infrastrukture, ki je financirana s sredstvi po predlogu tega zakona. To bo omogočilo preglednost izvajanja predloga zakona, pa tudi učinkovit nadzor nad porabo s predlogom tega zakona določenih finančnih sredstev.

K 6. členu

Oba dosedanja zakona o temeljnih razvojnih programih sta vključevala tudi določbe o izvajanju protidobav. V letu 2009 je bila sprejeta Direktiva 2009/81/ES, ki ureja postopke naročanja na področju obrambe in varnosti in je bila v letu 2012 prenesena v Zakon o javnem naročanju na področju obrambe in varnosti. Skladno s trenutnim pravnim redom ter Smernicami Evropske komisije na področju protidobav se lahko protidobave koristijo izjemoma pod določenimi pogoji, in sicer samo v naročilih po 346. členu Pogodbe o delovanju Evropske unije, ki se nanaša na zaščito bistvenih interesov varnosti države članice. Ker je značilnost trga obrambnih proizvodov še vedno njegova sorazmerno velika zaprtost, je Evropska komisija v letu 2018 sprejela tudi Priporočila o dostopu do čezmejnega trga za poddobavitelje ter mala in srednja podjetja v obrambnem sektorju.

Upoštevajoč trenutni pravni red, Smernice in Priporočila Evropske komisije se s predlaganim členom zagotavlja ustrezno obveščanje gospodarskih subjektov v obrambnem sektorju v Republiki Sloveniji o investicijah v Slovenski vojski, ki se v posameznem letu določijo z letnim načrtom, ki ga sprejme vlada. Takšen način obveščanja bo gospodarskim subjektom omogočil boljše predvidevanje tržnega razvoja ter morebitno sodelovanje v investicijskih projektih in naročilih.

K 7. členu

Za zagotavljanje učinkovitega nadzora nad izvajanjem zakona je v predlogu zakona določeno, da vlada enkrat letno poroča Državnemu zboru o izvajanju zakona, najkasneje do konca meseca maja za preteklo leto. Na ta način se zagotavlja tudi nadzor zakonodajne veje oblasti nad nabavo najpomembnejše oborožitve in vojaške opreme za Slovensko vojsko. Pretekle izkušnje pri izvajanju temeljnih razvojnih programov na obrambnem področju v zvezi s tako rešitvijo so pozitivne in so zato predlagane tudi v bodoče. S predlagano rešitvijo se sledi tudi sklepm, ki jih je v zvezi s seznanjanjem Državnega zbora o nabavah najpomembnejše oborožitve in opreme Slovenske vojske sprejel Odbor za obrambo Državnega zbora.

K 8. členu

Določen je splošni rok za uveljavitev zakona po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.